

Bidrag till Sveriges rapportering till HLPF

CONCORD Sveriges arbetsgrupper för Agenda 2030 och samstämmighet

CONCORD Sveriges arbetsgrupp för Agenda 2030 samordnar sedan mer än fyra år civilsamhällets gemensamma arbete och har bidragit till de globala målen och varit aktiv i agendans framtagande. I detta bidrag till Sveriges rapportering till HLPF ger vi några övergripande rekommendationer och lyfter fram goda exempel kopplade till mål 17 och regeringens partnerskap med civilsamhället. Även agendans genomförandaspekter belyses. Vårt bidrag är ett samlat bidrag från över 20 organisationer, av vilka flera skickar in separata inspel utifrån deras verksamheter.

Vilka är utmaningarna och möjligheterna?

Sveriges profilfrågor: Vi tycker det är mycket positivt att Sverige i förhandlingarna om de Globala målen har varit en stark röst för att säkerställa att samtliga mål och delmål genomsyras av de tre dimensionerna av hållbar utveckling, mänskliga rättigheter, jämställdhet och demokratiska principer. Sverige har också särskilt lyft vikten av att inte väja för motvindsfrågor som att; säkerställa att icke-diskriminerande lagstiftning och policyer genomförs, strukturella hinder elimineras, och att SRHR-frågor och jämställdhet tydligt inkluderas i detta arbete. Det är viktigt att dessa principer även genomsyrar Sveriges rapportering till HLPF och särskilt gällande mål 17 och dess genomförandemedel (MOI).

Partnerskap (delmål 17.16): Agenda 2030 gör tydligt att åtagandenas omfattning och ambitionsnivå kräver ett starkt partnerskap med alla aktörers deltagande. Även PGU fastslog att politikens genomförande och uppföljning inte är begränsat till regering och riksdag, utan att civilsamhälle, näringsliv, myndigheter och forskarvärlden ska inkluderas. Här har Sverige en möjlighet att gjuta nytt liv i det partnerskap som PGU fastslog, men som inte alltid återspeglats i genomförandet. Vi föreslår att dialogen med civilsamhället och andra aktörer institutionaliseras genom att referensgrupper eller motsvarande skapas för vissa mål eller kopplas till departement. Formen för årets HLPF, där olika aktörer inkluderas i den samlade rapporteringen, kan med fördel bli ett återkommande format för Sverige.

Centrala principer för genomförandet: Agenda 2030 har ett antal principer som ska ligga till grund för genomförandet. Agenda 2030 och PGU kompletterar varandra. Rättighetsperspektivet och de fattigas perspektiv har en starkare ställning i PGU:n, där jämställdhetsperspektivet är en integrerad del. Med Agenda 2030 tillkommer en bredare hållbarhetsprincip genom de tre dimensionerna av hållbar utveckling och "leave no one behind"-principen. Perspektiven är viktiga inte minst för att de möjliggör för andra politikområden än biståndet att ta hänsyn till hur deras verksamhet påverkar människor som lever i fattigdom och de som särskilt drabbas av klimatförändringarna, bristande jämställdhet och kränkningar av mänskliga rättigheter.

För ett reellt fattigdomsperspektiv måste politiska beslut baseras på analyser som tar tillvara fattiga människors intressen och behov samt deras synpunkter på vilka åtgärder som krävs för att bekämpa fattigdom. Här behöver Sverige hitta former för att hämta in dessa synpunkter. Det finns en tydlig möjlighet för Sverige att bygga vidare på gjorda erfarenheter av att integrera ovanstående grundläggande perspektiv i genomförandet, genom riktlinjer till departement, myndigheter och andra aktörer, samt genom att stärka kapaciteten inom hela regeringen. CONCORD Sveriges erfarenhet av PGU är att de grundläggande perspektiven inte varit vägledande i beredningen av beslut hos departementen i tillräckligt stor omfattning. Det ligger en utmaning i att säkerställa att perspektiven finns med från början i berednings- och beslutsprocesser, och inte endast är något som läggs på i en senare fas.

Hitta synergier och hantera målkonflikter (Delmål 17.14): Med Agenda 2030 ges stora möjligheter att arbeta integrerat mellan politikområden, och på så sätt hitta synergier som ökar förutsättningarna att uppnå målen. Genom åren har Sverige många gånger undvikit att beskriva existerande målkonflikter, hur de ska hanteras och av vem – trots att det var ett av uppdragen när PGU beslutades. En del framsteg har gjorts på området under de senaste fyra åren, t.ex. i rapporteringen till riksdagen. Vi efterlyser till exempel en analys om hur regelverk som styr svensk vapenexport utmanar genomförandet av Agenda 2030. Hur säkerställs att målsättningarna i PGU och Agenda 2030 gällande demokrati, fattigdomsperspektiv och mänskliga rättigheter i praktiken vägleder beslut som styr svensk vapenexport, och frågor såsom svensk migrations- och flyktingpolitik?

Finansiering av de globala målen (delmål 17:3): I förhandlingarna om åtaganden för utvecklingsfinansiering i Addis Abeba drev Sverige nyckelfrågor som biståndsåtagandena, klimat- och miljöanpassad finansiering och tvärfrågor som jämställdhet och civila samhällets roll. Vi ser att Sverige har goda möjligheter att nu i rapporteringen betona dessa frågor och visa på hur de reflekteras i t.ex. genderbudgetering och på hur åtgärder "taggas" i budgeten i enlighet med Agenda 2030. Samtidigt är det viktigt att rapporteringen också tar upp målkonflikter som t.ex. företagens inverkan på mänskliga rättigheter och miljö och skatteflykt kopplat till bristande transparens, två frågor som även regeringen identifierat i sin skrivelse 2015/16:82 *Politiken för global utveckling i genomförandet av Agenda 2030*. Här finns målkonflikter mellan det som biståndet vill åstadkomma och det faktum att skatteflykten underminerar möjligheten att mobilisera inhemska resurser för fattigdomsbekämpning i många länder.

Finns det goda exempel på genomförande, resultat, innovativa samarbeten och partnerskap?

Svenska civilsamhällesorganisationer ser flera *goda exempel på partnerskap* under de senaste åren:

- *Civilsamhällets deltagande i regeringens delegationer:* Genom att konsekvent ha platser i förhandlingsdelegationerna för både Agenda 2030 och Financing for Development möjliggjorde Sverige ett partnerskap som tog till vara på civilsamhällesorganisationers erfarenheter och expertis. Det var också ett viktigt signalvärde gentemot andra länder vid förhandlingarna, i kombination med att Sverige lyfte frågan om civilsamhällets deltagande och vikten av att motarbeta inskränkningar i civilsamhällets utrymme att verka.
- *Konsultationer för att hämta in synpunkter:* Sverige genomförde flera konsultationer med civilsamhällesorganisationer och andra aktörer i Sverige inför förhandlingar, för att på så sätt hämta in synpunkter som vi såg bidrog till Sveriges position i olika frågor.
- *Initiativet till Högnivågruppen och dess samverkan med civilsamhället:* Sveriges initiativ till att samla nio länder för att öka engagemanget och erfarenhetsutbytet om Agenda 2030 var ett bra sätt att inspirera andra länder till att ta fram ambitiösa målsättningar för genomförandet. Ur vårt perspektiv var det också viktigt då det uppmanade regeringarna i högnivågruppen att inkludera civilsamhällesorganisationer i förberedelserna och i flera fall upprätta en dialog.
- *Beyond 2015-kampanjen:* CONCORD Sverige deltog aktivt i den globala Beyond 2015-kampanjen som under drygt fyra år samlade över 1500 organisationer från över 140 länder i ett gemensamt arbete för att organisera civilsamhällesorganisationers bidrag till det som kom att bli Agenda 2030. Arbetet ser vi bidrog till ett historiskt brett partnerskap, och att agendas innehåll och åtaganden blev mer ambitiösa med hjälp av organisationers tryck gentemot beslutsfattare. CONCORD Sverige bidrog både som svensk representant, och tillsammans med systemorganisationer i det gemensamma arbetet inom CONCORD Europa.
- *Mål 8:* Initiativet till en ny Global Deal: Sveriges initiativ för att samfällt bemöta utmaningarna på den globala arbetsmarknaden och säkerställa anständiga arbetsvillkor för alla. Ett positivt exempel på konkret samarbete mellan regeringar, företag, fack och organisationer för ökad social dialog och samarbete.
- *Delmål 17.3:* Sverige har tillsammans med Nederländerna och Belgien tagit initiativ till att mobilisera politiskt och finansiellt stöd för att bygga allianser och samarbete med andra länder för att garantera hållbara finansiella resurser för det globala arbetet med SRHR (flertal delmål under SDG 3 och 5 (särskilt 5.6, 3.7)).
- *Delmål 17.14:* Den feministiska utrikespolitiken och tillhörande handlingsplan är ett bra exempel på hur ett systematiskt jämställdhetsperspektiv ska garanteras, genom att analys och kunskap integreras i hela utrikespolitiken. Den skickar även en viktig signal i internationella sammanhang och nämner till exempel projekt för att få in kvinnor i fredsförhandlingar som bra exempel (mål 5). Vi anser dock att all svensk politik bör främja arbetet med att uppnå jämställdhet och stärka kvinnors rättigheter globalt, t.ex. svensk vapenhandel och migrationspolitik.
- *Delmål 17.16:* Arbetet med att ta fram Sveriges nya handlingsplan för kvinnor, fred och säkerhet (resolution 1325) visar på ett bra exempel av partnerskap. Experter från civilsamhälle i

samarbete med Utrikesdepartementet ledde en konsultationsprocess som inkluderade riksdagsledamöter, civilsamhällesorganisationer, representanter från regeringskansliet, berörda myndigheter och forskare. Genom att löpande kommentera direkt i utkast fick deltagarna i referensgruppen framföra konkreta rekommendationer. Gruppen kommer fortsättningsvis finnas med i processen genom att följa upp och utvärdera hur handlingsplanen följs i praktiken.

Följande medlemmar i CONCORD Sveriges arbetsgrupper för Agenda 2030 och samstämmighet står bakom ovanstående bidrag:

Afrikagrupperna
Diakonia
Erikshjälpen
Forum Syd
IKFF
Kristna Fredsrörelsen
Kvinna till Kvinna
Läkarmissionen
MyRight
Naturskyddsföreningen
Plan International Sverige

PRO Global
RFSU
Rädda Barnen
Svenska FN-förbundet
Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen
Svenska kyrkans internationella arbete:
Unicef
Union to Union
We Effect
Vi-Skogen
Världsnaturfonden WWF